

Aktualności

20.09.2023 12:55

Treść

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 63 ust. 16 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023 r. , poz. 1429) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grybowie informuje, iż w związku z wejściem w życie 1 stycznia 2024 r. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym zasadniczym zmianom ulegają przepisy dotyczące ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna.

Ustawa o świadczeniu wspierającym kierowana jest do osób niepełnosprawnych, mających potrzebę wsparcia. Ustawa ta zakłada przebudowę dotychczasowego systemu świadczeń dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów poprzez;

- *wprowadzenie do systemu prawnego nowego świadczenia - świadczenia wspierającego kierowanego bezpośrednio do osoby z niepełnosprawnością w wieku od ukończenia 18 r. życia,*
- *zmiany w warunkach przyznawania funkcjonującego obecnie świadczenia pielęgnacyjnego,*
- *likwidację specjalnego zasiłku opiekuńczego.*

Celem świadczenia wspierającego jest udzielenie osobom niepełnosprawnym mającym potrzebę wsparcia pomocy służącej częściowemu pokryciu wydatków związanych z zaspokojeniem

szczególnych potrzeb życiowych tych osób.

Uprawnionymi do świadczenia wspierającego będą osoby z niepełnosprawnościami w wieku od ukończenia 18 roku życia, które uzyskają decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia na poziomie co najmniej 70 punktów. Poziom wsparcia będzie ustalany przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, natomiast przyznawanie i wypłacanie świadczeń wspierających (na podstawie prawomocnej decyzji ustalających poziom potrzeby wsparcia) będzie zadaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Jak wskazano wyżej, ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2024 r. z pewnymi wyjątkami:

- od 1 stycznia 2024 r. świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 87 do 100 pkt,
- od 1 stycznia 2025 r. świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 78 do 86 pkt,
- od 1 stycznia 2026 r. świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 70 do 77 pkt.

Uwaga: wyjątkiem od tak określonego ustawą harmonogramu wejścia w życie ustawy jest art. 64 ustawy o świadczeniu wspierającym, zgodnie z którym osoba wymagająca opieki:

- na którą przyznano na podstawie przepisów dotychczasowych prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, albo zasiłku dla opiekuna,
- na którą przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawienowego, obowiązującego od 1 stycznia 2024r. brzmienia

ustawy o świadczeniach rodzinnych

- będzie mogła otrzymać świadczenie wspierające od dnia 1 stycznia 2024 r., także w przypadku, gdy w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia, potrzebę tę określono na poziomie niższym niż 87 punktów w skali potrzeby wsparcia lecz nie mniejszą niż 70 punktów.

Świadczenie wspierające będzie przysługiwało, w zależności od poziomu potrzeby wsparcia, w wysokości od 40% wysokości renty socjalnej do maksymalnej wysokości 220% renty socjalnej (będzie to kwota netto czyli bez potrąceń na podatek dochodowy czy ubezpieczenie zdrowotne).

Co do zasady świadczenie wspierające będzie przyznawane nie wcześniej niż od dnia ustalenia przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności dla danej osoby poziomu potrzeby wsparcia. W przypadku wniosków o wydanie decyzji w tej sprawie złożonych w roku 2024 wojewódzkie zespoły orzekające będą ustalać poziom potrzeby wsparcia od dnia złożenia wniosku. Takie rozwiązanie zapewni w początkowym okresie obowiązywania ustawy możliwość otrzymania przez osoby z niepełnosprawnościami świadczenia wspierającego za cały okres oczekiwania na wydanie decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia.

Ustawa o świadczeniu wspierającym wprowadziła szereg regulacji o charakterze osłonowym dla tych opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy zaprzestaną pobierać świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna w związku z wyborem przez osobę z niepełnosprawnościami świadczenia wspierającego.

Obejmują one:

- opłacanie ze środków budżetu państwa składek na ubezpieczenie

emerytalne i rentowe oraz zdrowotne za opiekuna osoby z niepełnosprawnością, która pobierać będzie świadczenie wspierające – warunkiem jest wspólne zamieszkiwanie i gospodarowanie opiekuna z osobą z niepełnosprawnościami oraz niepodejmowanie zatrudnienia przez opiekuna; co istotne ww. ubezpieczeniami będą mogli być objęci również ci opiekunowie, którzy wcześniej nie pobierali powyższych świadczeń opiekuńczych warunkiem jest jednak wspólne zamieszkiwanie i gospodarowanie opiekuna z osobą z niepełnosprawnościami otrzymującą świadczenie wspierające oraz niepodejmowanie zatrudnienia przez opiekuna; (objęcie ww. ubezpieczeniami będzie realizowane przez ZUS, na wniosek opiekuna składany do ZUS), możliwość uzyskania przez opiekuna zasiłku dla bezrobotnych, a także świadczenia przedemerytalnego.

Ustawa o świadczeniu wspierającym wprowadza istotne zmiany w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Zgodnie z nowymi przepisami świadczeniem opiekuńczym nie będzie już specjalny zasiłek opiekuńczy co oznacza, że po dniu 1 stycznia 2024 r. nie będzie już można ubiegać się o takie świadczenie. Jedynie na podstawie przepisów przejściowych, zasiłek ten będzie mógł być przyznawany po 31 grudnia 2023 r. na zasadzie zachowania praw nabytych.

Zasadniczym zmianom ulegają też zasady przyznawania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. I tak oto od 1 stycznia 2024r. wchodzi w życie nowe uregulowania prawne dotyczące świadczenia pielęgnacyjnego. W obiegu prawnym będą funkcjonować:

- Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach
- Świadczenie pielęgnacyjne na tzw. starych zasadach (ochrona praw nabytych)

Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach

Od 1 stycznia 2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługiwać będzie :

- matce albo ojcu ,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego

- jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18 roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Po ukończeniu 18 roku życia osoba z niepełnosprawnościami nad którą była sprawowana opieka będzie mogła ubiegać się o przyznanie dla niej świadczenia wspierającego.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w roku 2023 w kwocie 2 458 zł miesięcznie. Kwota świadczenia podlega corocznej waloryzacji od 1 stycznia.

Osobom, o których mowa powyżej w pkt 1-3, rodzinie zastępczej i osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka sprawującym opiekę nad więcej niż jedną osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem

o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, podwyższa się o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka. Warunkiem jest złożenie wniosku przez opiekuna o podwyższenie świadczenia pielęgnacyjnego.

Uchylony został również warunek rezygnacji lub niepodejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Oznacza to, że osoby sprawujące opiekę nie będą musiały rezygnować z aktywności zawodowej aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne. W konsekwencji uchylenia warunku rezygnacji/niepodejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej uchylono również art. 17b ustawy o świadczeniach rodzinnych, czyli przepis uzależniający przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego rolnikom, małżonkom rolników lub domownikom od warunku zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym.

W związku z tym, uchylono również w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników przepisy dotyczące opłacania składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za te osoby (składki do KRUS na dotychczasowych zasadach będą przez organy właściwe opłacane tylko w przypadku osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów dotychczasowych – art. 63. ust. 15 ustawy o świadczeniu wspierającym).

Z kolei z treści nowego przepisu art. 17 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych (obowiązującego od 1 stycznia 2024 r.) wynika, że w przypadku śmierci osoby wymagającej opieki, osoba sprawująca opiekę zachowuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego do ostatniego dnia

miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpił zgon osoby wymagającej opieki.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

- osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- osoba wymagająca opieki została umieszczona lub przebywa w domu pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w przepisach o pomocy społecznej, zakładzie karnym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym albo schronisku dla nieletnich;
- osoba wymagająca opieki jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego.

Świadczenie pielęgnacyjne / specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna - na starych zasadach (ochrona praw nabytych)

Uwaga: opisane wcześniej warunki przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego nie dotyczą osób, które będą pobierać to świadczenie na podstawie przepisów dotychczasowych.

Pełną ochronę praw nabytych przewiduje art. 63 ustawy o świadczeniu wspierającym.

Zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy o świadczeniu wspierającym w sprawach o świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym, do których prawo powstało do dnia 31 grudnia 2023 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

Należy jednak zaznaczyć, że osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne, która sprawuje opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18 roku życia i która będzie chciała po 31 grudnia 2023 r. otrzymać świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach (czyli z możliwością podejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej) musi po tej dacie zrezygnować z pobierania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie starych przepisów i złożyć wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych przepisów. Może jednak podjąć decyzję o kontynuacji wypłaty świadczeń na dotychczasowych zasadach.

Osoby, którym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, albo od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., przyznane zostało co najmniej do dnia 31 grudnia 2023 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego

zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym, zachowują, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego nie dłużej jednak niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane, z uwzględnieniem art. 63 ust. 3 i 4 ustawy o świadczeniu wspierającym.

Osoby, o których mowa w art. 63 ust. 2 ustawy o świadczeniu wspierającym, zachowują prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności.

Warunkiem zachowania prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach określonych w zdaniu pierwszym jest złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o niepełnosprawności, a następnie złożenie wniosku o ustalenie prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego w terminie 3 miesięcy, licząc od wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności – art. 63 ust. 3 ustawy o świadczeniu wspierającym.

Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na dotychczasowych zasadach przysługuje również po upływie okresu zasiłkowego w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, na który prawo zostało przyznane, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego na nowy okres zasiłkowy zostanie złożony w terminie

3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym zakończył się dotychczasowy okres zasiłkowy - art. 63 ust. 4 ustawy o świadczeniu wspierającym.

Kwoty przysługującego na podstawie przepisów dotychczasowych:

- świadczenia pielęgnacyjnego - podlegają waloryzacji w trybie i na zasadach określonych w art. 17 ust. 3a-3d ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym;
- specjalnego zasiłku opiekuńczego - podlegają weryfikacji w trybie i na zasadach określonych w rozdziale 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym.

Świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, nie przysługują jeżeli osoba wymagająca opieki ma przyznane prawo do świadczenia wspierającego.

W przypadku gdy osoba wymagająca opieki lub osoba uprawniona do jej reprezentowania złożyły wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego, postępowanie z wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym, lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, zawieszają się do czasu rozstrzygnięcia sprawy z wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego. W przypadku podjęcia zawieszonych postępowań, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym, lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustala się po

dokonaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozstrzygnięcia sprawy z wniosku o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego.

Wypłata świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym, lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba wymagająca opieki lub osoba uprawniona do jej reprezentowania złożyła wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wspierającego.

W przypadku odmowy przyznania osobie wymagającej opieki świadczenia wspierającego lub pozostawienia wniosku o to świadczenie bez rozpatrzenia, odpowiednio świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wypłaca się od miesiąca, w którym wstrzymano ich wypłatę do końca okresu na jaki je przyznano, jeżeli osoba spełnia warunki określone w dotychczasowych przepisach.

Za nienależnie pobrane świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu dotychczasowym, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, uważa się świadczenie lub zasiłek wypłacone za okres, za który osoba wymagająca opieki otrzymała świadczenie wspierające. Świadczenie nienależnie pobrane podlegać będzie zwrotowi wraz z odsetkami.

Podkreślić należy, że osoba z niepełnosprawnością składając wniosek do ZUS o przyznanie świadczenia wspierającego będzie mogła zdecydować od jakiego miesiąca chce mieć przyznane przez ZUS świadczenie

wspierające, dzięki czemu może nie dopuścić do sytuacji otrzymania świadczenia wspierającego za ten sam okres, za który opiekun otrzymał świadczenie pielęgnacyjne/ specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna i tym samym uniknąć powstania nienależnych świadczeń po stronie jej opiekuna.

W przypadku śmierci osoby wymagającej opieki, osoba pobierająca na podstawie przepisów przejściowych (tj. art. 63 ust. 1-4 ustawy o świadczeniu wspierającym) świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, o których mowa w ustawie o świadczeniach rodzinnych, albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, zachowuje, do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpił zgon osoby wymagającej opieki, prawo odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego albo do zasiłku dla opiekuna, chyba że zgon osoby wymagającej opieki nastąpił przed dniem 1 stycznia 2024 r.

[Przewiń do początku](#)